

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра культурології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри фізичного виховання:

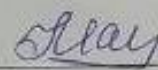
Костенко М. П.

“ 09 ” 06 2023 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри культурології

Протокол № 10 від “08” червня 2023 р.

Завідувач кафедри
Майданюк І.З.

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОПП «Фізична культура і спорт»

Бринзак С.С.

“ 09 ” 06 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЕТНОКУЛЬТУРОЛОГІЯ»

спеціальність 017 – Фізична культура і спорт

освітня програма – Фізична культура і спорт

Факультет харчових технологій та управління якістю продукції АПК

Розробники: д.ф.н. Майданюк І.З., к.філол.н., доц. Пузиренко Я.В., к.філос.н., доц.

Сидоренко І.Г., к.філос.н., асист. Невмержицька О.М., доктор філософії з історії та археології, викл. Чайка В.В.

Київ – 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни
ОКУ 1.1 «ЕТНОКУЛЬТУРОЛОГІЯ»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній ступінь	<i>бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>017 – Фізична культура і спорт</i>	
Освітня програма	<i>Фізична культура і спорт</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	За вибором університету	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	3	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1-й	
Семестр	1-й	
Лекційні заняття	<i>15 год.</i>	
Практичні, семінарські заняття	<i>30 год.</i>	
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	<i>75 год.</i>	
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>3 год.</i>	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета - покращення гуманітарної підготовки студентів, ознайомлення студентів з основними тенденціями та формами етнокультурного розвитку українського народу від найдавніших часів до сучасності;

- підвищення етнічної свідомості студентів та їхньої підготовки з огляду на майбутню роботу в мультикультурному середовищі; сприяння формуванню знань та компетенцій на основі засвоєння основ культурологічної проблематики

Завдання – вивчити особливості українського етносу у контексті світової етнокультури, сформувані почуття етнічної самосвідомості, гордості за належність до української нації, прищепити глибоку зацікавленість духовною скарбницею українського народу.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 2. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 11. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості.

СК6. Здатність до розуміння ретроспективи формування сфери фізичної культури і спорту.

СК14. Здатність до безперервного професійного розвитку.

результати навчання:

РН 1. Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем.

РН 5. Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег

РН 9. Демонструвати готовність до зміцнення особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та інших чинників здорового способу життя, проведення роз'яснювальної роботи серед різних груп населення.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для: – повного терміну денної форми навчання;

МОДУЛЬ 1. ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ЕТНОКУЛЬТУРОЛОГІЇ

Тема 1. Культура і етнос

Морфологія й типологія культури. Сутність та зміст понять «етнос», «фольклор», «етнічна культура», «народна культура», «масова культура», «національна культура». Зв'язок між етнічною та національною культурою.

Культура та етнос. Визначальні риси етнічної культури. Вплив природного середовища на формування етнічної культури. Спільність мови як чинник формування етнічної культури. Картина світу в етнічній культурі. Релігія в процесі формування та функціонування етнічної культури. Етнічні цінності.

Мова і етнос. Мова як етнічна ознака. Говірка, діалект, літературна та державна мова, мова міжнаціонального спілкування. Етномовні спільноти і сучасні мовні сім'ї.

Етнологія культури. Етнологія як наука вивчення народів світу. Характерні ознаки етнічної культури. Етносоціальна спільнота: плем'я, народність, нація.

Духовна культура етносу. Роль та форми народних вірувань в етнічній культурі. Основні ментальні структури ранніх культур: міф, обряд, тотем. Реалізація та розвиток етнічної культури в комплексі видів народної художньої творчості.

Антропогенез, етногенез, культурогенез. Антропогенез і теорії походження людини. Теорії етногенезу. Палео-, мезо-, неоетногенез. Механізми трансляції культури: традиція, звичай, обряд, ритуал. Етнічні процеси в сучасному світі.

Основні культурологічні концепції. Еволюціоністська культурологічна концепція. Біологічна концепція. Психоаналітична культурологічна концепція. Ціннісна культурологічна концепція. Функціоналістська концепція культури

Історико-регіональна характеристика культури. Етноси та етнічна культура Океанійських та Австралійського регіонів. Африканські етноси та етнічна культура. Етноси і традиційна етнічна культура Північної і Латинської Америки. Азійські етноси та етнічна культура. Етнічні культури Сибіру та Кавказу. Етноси й етнічні культури східноєвропейських та західно-центрально-європейських регіонів.

Тема 2. Українська етнічна культура

Концепції етногенезу українців. Походження етноніму «Україна». Антропологічні типи українців. Етнічні та географічні назви української землі. Етнографічна група. Історико-етнографічний регіон. Історико-етнографічне районування України, етнографічні групи українців. Етнографічне районування України та сучасний адміністративно-територіальний поділ України. Територіальні діалекти української мови.

Національний характер українців. Національний характер та ментальність. «Хвороби» національної психіки. Етнічна релігія та міфологія українців. Народний світогляд.

МОДУЛЬ 2. УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ

Тема 1. Матеріальна культура українців

Традиційний побут українців. Українська хата та господарські споруди. Регіональні особливості народного житла. Інтер'єр народного житла як образно-символічний і мистецький простір. Особливості української традиційної кухні. Способи приготування страв. Обрядові та святкові страви.

Народний текстиль. Народний одяг. Ткацтво як вид народної творчості. Техніки ткання. Килимарство. Орнаментика народних тканин та килимів. Осередки килимарства та художнього текстилю (Гуцульщина, Решетилівка, Кролевець)

Способи оздоблення тканин: вибійка, вишивання. Особливості вибійки.

Вишивання. Символіка вишивки та народні звичаї. Техніки вишивання, народні шви. Які вироби оздоблювалися вишивкою.

Український рушник: Історія і сучасність. Функції рушника в українській культурі.

Класифікація українського народного одягу. Характерні особливості українського народного одягу. Функції народного одягу. Народний одяг: історія і сучасність. Народна творчість і сучасна мода.

Українське народно-декоративне вжиткове мистецтво та художні ремесла. Місце і роль народної творчості у сучасному житті. Класифікація українського народно-декоративного вжиткового мистецтва. Техніки та матеріали народного мистецтва. Види художніх ремесел. Українська орнаментика.

Витинанка. Історія та техніка витинання. Витинанки як вид народної творчості. Сюжети народних витинанок. Витинанки в інтер'єрі.

Ковальство як ремесло і мистецтво. Художня обробка дерева. Різьба по дереву. Плетіння з лози, рогозу, коренів. Дерев'яні та плетені вироби – меблі, посуд, реманент, декоративне оздоблення обійстя.

Українська народна кераміка як вид декоративного мистецтва. Керамічні вироби та їх призначення.

Керамічні кахлі. Посуд.

Осередки гончарства (Косів, Опішня, Васильків).

Осередки гутництва.

Способи декорування гончарних виробів.

Народне малярство. Писанкарство. Флористичний дизайн. Види та жанри народного малярства. Техніки та матеріали народного малярства.

Народна картина. Козак Мамай.

Видатні майстри народного малярства. Марія Примаченко.

Петриківський народний розпис.

Писанкарство як вид народної творчості. Звичаї та обряди, пов'язані із писанкою. Види великодніх яєць: писанка, крашанка, мальованка, дряпанка, крапанка. Традиційні та сучасні техніки їх оздоблення.

Українські флористичні традиції. Квіти в українській обрядовості. Українська флористична символіка. Символіка рослин у народній традиції. Рослини – символи

України (калина, верба, барвінок та ін.), їх використання у флористичних композиціях до державних свят та сучасних весільному та поховальному обрядах. Символіка світового дерева у народній флористичній традиції та сучасних аранжуваннях.

Різдвяно-новорічні композиції, композиції до свят зимового циклу. Композиції до свят весняно-літнього та осіннього циклу свят (Великодніх свят, свята Трійці, зелених свят, Маковія, Спаса та ін.). Вінок як традиційний оберіг та сучасна флористична композиція. Символіка букету до свята Маковея. Флористичні натюрморти. Спасівський натюрморт.

Тема 2. Духовна культура українців

Українська обрядовість. Народні свята зимового, весняного, літнього та осіннього циклів.

Усна народна творчість. Українська народна музика і народні музичні інструменти. Українська народна музика. Народні музичні інструменти. Троїсті музики. Мистецтво кобзарів. Види та жанри українського фольклору. Українська народна пісня. Види та жанри українських народних пісень. Обрядовий пісенний фольклор. Народні танці.

Український прозовий фольклор. Народні казки та легенди. Народний гумор. Українські прислів'я та приказки.

МОДУЛЬ 3. ВИДИ І ЖАНРИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Тема 1. Українське музичне і театральне мистецтво

Музика як вид мистецтва. Музика княжої доби.

Музичні братства. Музична освіта (Києво-Могилянська академія, Глухівська співацька школа). Церковна музика. Партесний спів. Церковний хоровий концерт (М.Березовський, Д.Бортнянський, А.Ведель). Кобзарське мистецтво.

Основні риси розвитку і жанри музичного мистецтва XIX - поч. XX ст. (М.Лисенко, Б.Сокальський, П.Ніщинський, М.Леонтович, К.Стеценко). Українська національна опера (С.Гулак-Артемовський, М.Вербицький, М.Аркас, І.Воробкевич).

Світська хорова музика (М.Лисенко, К.Стеценко, М.Леонтович, Я.Степовий, О. Кошиць, С.Людкевич). Створення та діяльність провідних хорових колективів (хор ім. Г.Верьовки, «Думка»).

Фортепіанна музика (М.Лисенко, О.Лизогуб, В.Косенко).

Симфонічна музика (М.Калачевський, М.Лисенко, Б.Лятошинський, Л.Ревуцький).

Синтетичні види музичного мистецтва. Українські опера і балет.

Народне та аматорське музичне мистецтво.

Українське театральне мистецтво та його джерела. Елементи театру в народних обрядах, іграх, мистецтві скоморохів, церковному богослужінні.

Шкільний театр і шкільна драма. Вертеп – народний ляльковий театр. Роль братств та Києво-Могилянської академії в активізації театрального життя. Театр-балаган і його антикріпосницька спрямованість.

Кріпосницький театр. Аматорський театр. Полтава і Харків – центри театрального життя в Україні у першій половині XIX ст. Закладення основ українського театру. Діяльність І.Котляревського, Г.Квітки-Основ'яненка, М.Щепкіна, К.Соленика. Драматична творчість Т.Шевченка.

Заснування професійного українського театру в II половині XIX ст. Театр корифеїв (М.Кропивницький, М.Старицький, І. Карпенко-Карий, М.Садовський, П.Саксаганський, М.Заньковецька). Театр М.Соловцова у Києві. Тенденції побутовізму, романтизму і сентименталізму в українському театрі. Український професійний театр в Західній Україні.

Поєднання національних традицій з європейськими впливами. Театр М.Садовського, драматургія Лесі Українки, В.Винниченка, О.Олеся. Нові напрями розвитку національного українського театру у 20-х рр. XX ст. («Березіль», «Центростудія»), театр мініатюр. Діяльність Леся Курбаса і М.Куліша.

Особливості розвитку національного театру в 60-90-х рр.(С.Данченко, Р.Віктюк, А.Жолдак).

Театральне життя України після здобуття незалежності. Поява нових театрів. Театральні конкурси і фестивалі. Занепад театрального життя як наслідок економічних кризових явищ.

Тема 2. Українська архітектура та образотворче мистецтво

Архітектура як складова частина матеріальної культури та мистецтва. Архітектурні стилі. Види архітектури: житлова, цивільна, промислова, садово-паркова, палацо-паркова, містобудування.

Архітектура Київської Русі. Дерев'яне та кам'яне будівництво. Софія Київська.

Архітектура XVI – XVIII ст. Оборонна архітектура. Стил ь ренесанс в історичній забудові Львова.

Бароко в українській архітектурі (І.Григорович-Барський, С.Ковнір, І.Зарудний, Й.Шедель, Б.Растреллі та ін.)

Класицизм в архітектурі України кінця XVIII – першої половини XIX ст. (А.Меленський, В.Беретті). Містобудування, садово-паркова архітектура («Софіївка», «Олександрія» та ін.) Еклектика.

Український модерн (В.Кричевський, С.Тимошенко, Д.Дяченко, О.Сластіон, О.Вербицький).

Конструктивізм та раціоналізм в українській архітектурі XX ст. Типовий проект. Житловий масив. Створення домобудівної індустрії. Громадсько-культурне будівництво.

Скульптура як один з видів образотворчого мистецтва. Основі види та жанри.

Пам'ятки дохристиянської скульптури. Скульптура кіммерійців і скіфів. Ювелірне мистецтво скіфів. Скульптура східнослов'янських племен. Збруцький ідол. Скульптура грецьких міст-держав Північного Причорномор'я.

Скульптура в Київській Русі. Рельєф. Ювелірна майстерність.

Ренесанс і бароко в українській скульптурі. Скульптурний портрет, надгробок, різьблений іконостас, декоративне ліплення.

Українська скульптура в епоху класицизму та реалізму (І.Мартос, М.Микешин, Л.Позен М.Паращук, Б.Едуардс, П.Забіла, А.Попель та ін.) Монументальна скульптура Києва, Одеси, Львова, Полтави.

Творчість українських скульпторів ХХ ст. (І.Кавалерідзе, В.Бородай, Г.Кальченко, В.Зноба, М.Вронський та ін.)

Пам'ятки української скульптури за кордоном.

Мистецтво живопису в Україні. Загальна характеристика. Види живопису (монументальний, станковий, декоративний, театрально-декоративний). Жанри живопису (портрет, пейзаж, натюрморт, релігійний, історичний, батальний, побутовий, анімалістичний, міфологічний).

Найдавніші пам'ятки живопису на території України (трипільська, зарубинецька, черняхівська та ін. культури).

Візантійські впливи, формування власних традицій в Київській Русі. Фреска. Мозаїка. Іконопис. Книжкова графіка.

Ренесанс і бароко в живописі. Світські елементи та риси реалізму в релігійному живописі. Поява портрету і пейзажу.

Епоха класицизму в українському живописі (Д.Левицький, В.Боровиковський, А.Лосенко, А.Мокрицький). Майстри пейзажу (І.Сошенко, В.Штернберг).

Реалізм (друга пол. ХІХ ст.). Демократичні тенденції в українському живописі, формування національної школи реалістичного живопису (Т.Шевченко, К.Трутовський, О.Сластіон, М.Самокиш, С.Васильківський, Ф.Красицький, В.Орловський, С.Світославський, М.Пимоненко, М.Мурашко, К.Костанді). Жанрове збагачення. Виникнення рисувальних шкіл (Одеса, Харків). Створення художніх музеїв (Київ, Одеса, Харків, Львів). Організація художніх виставок.

Український мистецький авангард початку ХХ ст. (М.Бойчук, К.Малевиц, О.Богомазов, О.Екстер, Б.Бурлюк).

Український живопис ХХ ст. (І.Труш, Й.Бокшай, О.Новаківський, М.Бурачек, М. Глущенко, І.Їжакевич, В.Касіян, М.Дерегус, Т.Яблонська та ін.)

Тема 3. Українська література

Література як мистецтво слова. Загальне поняття про літературу. Фольклор – джерело виникнення основних літературних родів та жанрів.

Середньовічна література. Перекладна та оригінальна література Київської Русі. Ораторсько-проповідницька проза, літописання, агіографія, паломницька та моралізаторська проза. «Слово о полку Ігоревім», «Руська правда».

Література епохи Відродження. Ренесансний гуманізм - ідеологічна основа літератури ХІV – ХVІІ ст.

Ренесансні процеси в українській літературі ХІV – ХVІІІ ст. Полемічна література (І.Вишенський, Г.Смотрицький, М.Смотрицький, Х.Філалет, С.Зизаній, І.Борецький та ін.) Розвиток поезії (К.Сакович, К.Зиновіїв, І.Величковський та ін.)

Риси літературного бароко у творчості Г.Сковороди, Л.Барановича, І.Галятовського, І.Величковського. Розвиток шкільної драми (Ф.Прокопович, Д.Туптало, Г.Кониський, інтермедії). Козацько-старшинські літописи.

Нова українська література. Становлення української літературної мови. Сентименталізм та романтизм. Бурлеск. Творчість І.Котляревського, П.Гулака-Артемовського, Г.Квітки-Основ'яненка, Є.Гребінки, Л.Боровиковського.

Т.Шевченко – основоположник реалізму в українській літературі. Збагачення жанрів і розширення тематики української літератури другої половини ХІХ ст. (М.Вовчок, І.Нечуй-Левицький, Панас Мирний, П.Грабовський, І.Франко, Леся Українка). Драматургія (М.Старицький, М.Кропивницький, І.Карпенко-Карий).

Українська література ХХ – початку ХХІ ст. Розмаїття літературного життя в Україні у 20-х – на початку 30-х рр. Літературні об'єднання («Плуг», «Гарт», ВУСПП, ВАПЛІТЕ та ін.) Літературна дискусія 1928 р. Творчість П.Тичини, В.Сосюри, В.Чумака, М.Куліша. Київські неокласики (М.Рильський, М.Зеров, М.Драй-Хмара, Ю.Клен).

Українська література у часи тоталітаризму. Репресії в середовищі українських літераторів. Соціалістичний реалізм. Кращі здобутки української літератури (творчість Ю.Яновського, А.Малишка, М.Стельмаха, О.Довженка, О.Гончара, П.Загребельного та ін.)

Література 60-90-х рр. ХХ ст. Оновлення літератури з приходом шістдесятників (В.Симоненко, В.Стус, Ліна Костенко, Б.Олійник, І.Драч, Д.Павличко, Є.Гуцало та ін.) Здобутки української літератури.

Література української діаспори (У.Самчук, І.Багряний, Б.Лепкий, О.Теліга, О.Ольжич, В.Барка, Є.Маланюк та ін.)

Розвиток літератури після здобуття незалежності. Постмодерн. Творчість Ю.Андруховича, В.Герасим'юка, О.Забужко, І.Малковича та ін.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Основні поняття етнології														
Тема 1. Культура і етнос. Історико-регіональна характеристика культури.	1-2	16	2	4			10							
Тема 2. Українська етнічна культура	3-4	16	2	4			10							
Разом за змістовим модулем 1	32		4	8			20							
Змістовий модуль 2. Народна творчість														
Тема 1. Матеріальна культура українців	5-7	16	2	4			10							
Тема 2. Духовна культура українців	8-10	20	4	6			10							
Разом за змістовим модулем 2	36		6	10			20							
Змістовий модуль 3. Види і жанри сучасної української культури														
Тема 1. Українське музичне та театральне мистецтво	11-12	21	2	4			15							
Тема 2. Українська архітектура та	13-14	16	2	4			10							

образотворче мистецтво													
Тема 3. Українська література	15	15	1	4			10						
Разом за змістовим модулем 3	52		5	12			35						
Усього годин	120		15	30			75						

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні поняття етнокulturології	4
2	Українська етнічна культура	4
3	Українська народна матеріальна культура	4
4	Українська народна духовна культура	6
5.	Становлення і розвиток українського професійного музичного і театрального мистецтва	4
6.	Становлення і розвиток української архітектури та образотворчого мистецтва	4
7.	Сучасний стан української літератури	4
	Всього	30

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вплив національних традицій та звичаїв на спортивну культуру України.	2
2	Роль національних свят та обрядів у мотивації та психологічному підтриманні спортсменів.	2
3	Етнічні особливості спортивної підготовки та традиції тренувального процесу в Україні.	2
4	Традиційні види спорту в українській культурі: історія, значення та сучасний статус.	2
5.	Роль фольклорних елементів у розвитку спортивного духу та командного духу українських спортсменів.	2
6.	Етнічні особливості харчування та дієтики в спортивній культурі України.	2
7.	Використання народних обрядів та амулетів у спортивному середовищі для збереження та зміцнення здоров'я спортсменів.	2
8.	Традиційні українські види фізичних вправ та їх вплив на розвиток спортивних навичок.	2

9.	Етнічні особливості у спортивній музиці та танцях: вплив на підготовку та мотивацію спортсменів.	2
10.	Спортивна екологія в контексті українських етнокультурних традицій: збереження природних ресурсів та культурного спадку	2
11.	Вплив етнокультурного середовища на формування спортивних цінностей та етики українських спортсменів.	2
12.	Порівняльний аналіз української спортивної культури з культурами інших націй та етносів: спільні риси та відмінності	2
13.	Роль народної творчості в формуванні спортивної ментальності та мотивації українських спортсменів.	2
14	Взаємозв'язок між народною музикою та ритмікою з фізичною активністю: вплив на тренувальний процес.	2
15	Традиційні народні ігри та забави як засіб розвитку координації та спортивних навичок.	2
16	Етнічні особливості народних танців та їх використання в спортивній підготовці та показових виставках.	2
17	Використання народних мотивів та сюжетів у тематиці спортивних виставок та заходів.	2
18	Фольклорні обряди та традиції, що пов'язані з фізичною підготовкою та спортом в українській культурі.	2
19	Використання народних прикмет та магічних практик у спортивних змаганнях та тренуваннях.	2
20	Народні ремесла та їх вплив на виготовлення спортивного обладнання та аксесуарів.	2
21	Вплив народної культури на формування спортивного екіпірування та зовнішнього вигляду спортсменів.	2
22	Порівняльний аналіз традиційних народних ігор та спортивних дисциплін: спільні риси та відмінності.	2
23	Використання народних казок та легенд у мотиваційних тренуваннях та психологічній підготовці спортсменів.	2
24	Спортивна етнокультурна діяльність як спосіб просування та популяризації національної культури: можливості та виклики.	2
25	Вплив сучасних тенденцій української культури на розвиток спортивних подій та трендів.	2
26	Роль сучасної музики у спортивних заходах та змаганнях: аналіз популярних жанрів та використання музичного супроводу.	2
27	Використання сучасного мистецтва та візуальних медіа в спортивному маркетингу та просуванні.	2
28	Трансформація сучасного українського танцю в спортивних виставках та показах: від традицій до експерименту.	2
29	Роль сучасної української літератури у вихованні спортивного духу та мотивації.	2
30	Вплив сучасних українських кінофільмів та серіалів на популяризацію спорту та фітнесу.	2
31	Спортивні ігри та заходи як елементи сучасного українського фестивального життя.	2
32	Поєднання сучасної моди та спортивного стилю: вплив модних тенденцій на спортивний образ.	2
33	Спортивний журналізм як складова частина сучасної української медіа-культури: аналіз популярних видань та спеціалізованих порталів.	2

34	Спортивна естетика у сучасному образотворчому мистецтві: аналіз робіт українських художників.	2
35	Роль сучасних інтернет-платформ та соціальних мереж у популяризації спортивної культури та спортивних подій в Україні.	2
36	Значення сучасної української літератури та поезії у формуванні спортивного духу та підтримці спортсменів.	2
37	Вплив українських телевізійних шоу на популяризацію спорту та фізичної активності в Україні.	2
38	Аналіз сучасних медіа-проектів та інтерактивних платформ, спрямованих на підтримку та розвиток спортивної культури серед молоді.	1
	Всього	75

6. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

1. Розкрийте сутність та зміст понять «етнос», «фольклор», «етнічна культура», «народна культура», «масова культура», «національна культура» і поясніть зв'язок між етнічною та національною культурою.
2. Поясніть походження етноніму «Україна».
3. Історико-етнографічне районування України, етнографічні групи українців.
4. Основні риси української ментальності.
5. Особливості української традиційної кухні.
6. Українська вишивка та її символіка.
7. Писанкарство як вид народної творчості. Звичаї та обряди, пов'язані із писанкою.
8. Українська народна пісня. Види та жанри українських народних пісень.
9. Українські народні звичаї різдвяного циклу.
10. Заснування професійного українського театру. Театр корифеїв (М.Кропивницький, М.Старицький, І. Карпенко-Карий, М.Садовський, П.Саксаганський, М.Заньковецька).
11. Як називається хвалебна пісня, що співається під час різдвяних свят?
 1. Коляда.
 2. Щедрівка.
 3. Гаївка.
 4. Різдвяниця.
12. Нація – це...
 1. Історична спільність людей, що складається в процесі формування певних характерних її ознак.
 2. Історична форма спільності людей, що утворюється з племен, виникає в процесі розкладу первісно-общинного ладу й формування

класового суспільства, ґрунтується на спільності мови, території, економічних зв'язків, культури.

3. Стейка, історично сформована на певній території спільність людей, що мають спільні риси, усталені особливості культури та психічного складу, а також усвідомлюють свою єдність і відмінність від інших подібних утворень (самосвідомість), фіксовані у етнімі.

4. Біологічна єдність, група, поєднана кровними, біологічними зв'язками.

13. Назвіть основні механізми трансляції культури.

1. Музика, театр, пісня, танець.

2. *Традиція, звичай, обряд, ритуал.*

3. «Етнічна культура», «народна культура», «масова культура», «національна культура».

4. Міф, обряд, тотем, народна творчість.

14. Який день у народі називають «голодною кутею» ?

1. 7 січня (Різдво).

2. 14 січня (Василя).

3. 6 січня (вечір напередодні Різдва).

4. *18 січня (вечір напередодні Богоявлення).*

15. Лемківщина – це...

1. Історична назва українських етнічних земель, розташованих на північ від Карпатських гір, у басейні річок Дністра (верхня і середня течії), Західного Бугу (верхня течія), Сяну (верхня течія). Це територія Львівської, Івано-Франківської, Тернопільської (за винятком північної частини) областей України, а також ряду воєводств Польщі (Перемишльське, Жешівське, Замойське, Холмське та ін.)

2. Історико-етнографічний район на заході України, який охоплює Верховинський район, південну частину Косівського та Надвірнянського районів Івано-Франківської області, Путильський та південну частину Вижницького району Чернівецької області, Радехівський район Закарпатської облас

3. *Українська етнічна територія, розташована в українських Карпатах (по обох схилах Східних Бескидів) між ріками Сяном і Попрадом у межах сучасної Польщі, та на північний захід від ріки Уж у Закарпатті до ріки Попрад у Словаччині.*

4. Історична назва українських етнічних земель, розташованих між середньою течією Дністра та головним Карпатським хребтом у долинах верхньої течії Пруту і Серету. Нині ця територія входить до складу України (Чернівецька область) та Румунії (області Сучава та Ботошани Румунії).

16. До якого періоду належать знахідки першої української вишивки?

1. Знахідки у майстернях княгині Анни, дочки Володимира Мономаха.

2. До пам'яток вишивальних цехів Львова (18 століття).

3. До трипільської культури.
 4. До доби палеоліту, розкопки Мізина на Чернігівщині
17. Коли починають розписувати писанки в Україні?
1. Після Різдва.
 2. На Стрітення.
 3. На Вербну неділю.
 4. У Страсну п'ятницю.
18. У котрому рядку правильно названі представники української оперної музики?
1. М.Березовський, Д.Бортнянський, А.Ведель.
 2. С.Гулак-Артемівський, М.Вербицький, М.Аркас І.Воробкевич.
 3. М.Калачевський, М.Лисенко, Б.Лятошинський, Л.Ревуцький.
 4. І.Котляревський, Г.Квітка-Основ'яненко, М.Щепкін, К.Соленик.
19. Який український театр пов'язаний із іменем Леся Курбаса?
1. Центротеатр.
 2. Театр корифеїв.
 3. Театр «Лель».
 4. Театр «Березіль».
20. У котрому рядку правильно названі представники української діаспори?
1. У.Самчук, І.Багряний, Б.Лепкий, О.Теліга, О.Ольжич, В.Барка, Є.Маланюк.
 2. Ю.Андрухович, В.Герасим'юк, О.Забужко, І.Малкович.
 3. В.Кричевський, С.Тимошенко, Д.Дяченко, О.Сластіон, О.Вербицький.
 4. М.Рильський, М.Зеров, М.Драй-Хмара, Ю.Клен.

7. Методи навчання:

лекції (вступні, тематичні, підсумкові, лекції-практикуми, лекції-диспути тощо), практичні заняття (у формі діалогу, тренінгів, ділової гри, конференцій тощо), консультації (колективні, індивідуальні, групові).

8. Форми контролю:

різні форми поточного та підсумкового контролю (тестування, виконання практичних завдань, розв'язування культурологічних задач, написання рефератів, усні та письмові опитування, залік).

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання студента відбувається згідно з положенням «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 26.04.2023р. протокол № 10 з табл. 1.

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	незараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

10. Методичне забезпечення

Історія української культури / За ред. І. З. Майданюк; Національний університет біоресурсів і природокористування України. - 2-ге вид. перероб. та доп. - К. : НУБіП України, 2015.

Методичні рекомендації до семінарських занять і самостійної роботи студентів з дисципліни "Історія української культури" (для студентів агробіологічних спеціальностей) [Текст] : методичні рекомендації / Національний університет біоресурсів і природокористування України ; уклад. В. В. Панталієнко. - К. : Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2014.

Перевальська М. А. Образотворче та декоративно-ужиткове мистецтво. - К. : [б. и.], 2004.

Пузиренко Я. В. Декоративна флористика. - К. : Кондор, 2013.

Пузиренко Я. В. Народна творчість. -К. : Видавничий центр НУБіП України, 2011.

11. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. 100 найвідоміших образів української міфології. К.: Орфей, 2002.
2. Білик Б.І. Етнокультурологія [Текст] : навчальний посібник К. : ДАКККіМ, 2005.
3. Білик Б.І. Етнокультурологія: поняття і терміни [Текст] : довідник - К. : ДАКККіМ, 2007. Вовк Х. Студії з антропології України / Вовк Хв. ; передне сл., комент., антроп. терміни Сергія Сегеди. К. : Персонал, 2010.
4. Етнографія України: навч.посіб. для студ. ВНЗ. Л.: Світ, 2004.
5. Етнокультурологія: Словник-довідник / Автор-укладач Л. М. Маєвська. Житомир: ЖДУ, 2007.
6. Історія світової культури: навч.посібник / керівник авт. колект. Л.Т.Левчук. К.: Центр учбової літератури, 2010.
7. Історія української культури [Текст] : у 5-ти т. / Гол. ред. Б.Є. Патон. К. : Наукова думка.
8. Левченко М.Українська художня культура: Навчальний посібник. - Херсон, 2009.
9. Макарчук С.А. Етнічна історія України: навч.посібник. – К.: Знання, 2008.
10. Селівачов М. Р. Лексикон української орнаментики (іконографія, номінація, стилістика, типологія) : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. мистецтва К. : АНТ, 2009.
11. Етнокультурологія : навчально-методичний посібник для підготовки студентів за спеціальністю 034 – Культурологія / І. В. Гурова, С. А. Хрипко. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. 262 с.
12. Історія України та етнокультурологія: Навчальний посібник для самостійної роботи студентів. У 2-х частинах. Частина II. Етнокультурологія / Бойко Ю.М.; Вінн. нац. аграрн. ун-т. Вінниця: ВНАУ, 2017. 184 с.

Додаткова:

1. Багацький В.В. Культурологія. Історія і теорія світової культури ХХ століття. К.: Кондор, 2007.
2. Великдень: звичаї, обряди, страви / авт.-упоряд. Ярослава Музиченко. - Л. : Свічадо, 2011.
3. Від Романа до Йордана: обряди, символи, страви / авт.-упоряд. Ярослава Музиченко ; муз. ред. Катерина Міщенко. - Л. : Свічадо, 2011.
4. Воропай О. Звичаї українського народу : [етногр. нарис] / О. Воропай. - К. : Школа, 2009.
5. Гатальська С.М. Філософія культури. – К., 2008.
6. Грищенко Т.Б., Грищенко С.П. та ін. Культурологія. Навч. посібник. – К., 2007.

7. Грушевський М. Ф. Дитина у звичаях і віруваннях українського народу - К. : Либідь, 2006.
8. Дністрянський М. С. Етногеографія України : навч. посіб - Л. : Видавничий центр ЛНУ ім. Фвана Франка, 2008.
9. Килимник С. Український рік у народних звичаях в історичному освітленні. К. : Обереги, 1994.
10. Кісь О. Р. Жінка в традиційній українській культурі, друга половина ХІХ - початок ХХ ст. : [монографія] Л. : [Інститут народознавства НАНУ], 2008. 271 с.
11. Корінний М.М., Шевченко В.Ф. Короткий енциклопедичний словник з культурології. К.; 2003.
12. Митрополит Іларіон (Огієнко І.) Візантійська культура і Україна // Україна: філософський спадок століть. Хроніка – 2000. – №37-38. К., 2000. С. 117-129.
13. Наулко В.І. [та ін.] Культура і побут населення України. - К. : Либідь, 1993.
14. Попович М. Нарис історії культури України. К.: АртЕк, 2001.
15. Стебельський Б. Християнство і українська культура // Україна: філософський спадок століть. Хроніка – 2000. – №39-40. К., 2000. С. 11-32.
16. Тиводар М. Етнологія. – Львів, 2004.
17. Україна - Етнос : Науковий термінол. слов.-довід. з етнол. та дотичних до них проблем українознавства / Ю. С. Фігурний [та ін.]; НДІ українознавства. К. : [б.в.], 2006.
18. Українці у світовій цивілізації і культурі : колективна українознавча монографія / П. П. Кононенко [та ін.]; НДІ українознавства. К. : НДІУ, 2008.
19. Художня культура світу: Арабо-мусульманський, Африканський, Індійський, Далекосхідний культурний регіон. К.: 2007.
20. Шейко В.М. Культура. Цивілізація. Глобалізація (кінець ХІХ – початок ХХІ ст.): Моногр.: В 2 т. Х.: Основа, 2001.
21. Шейко В.М., Богуцький Ю.П. Формування основ культурології в добу цивілізаційної глобалізації (друга половина ХІХ – початок ХХІ ст.): Монографія. – Київ : Генеза , 2005.
22. Шейко В.М., Тишевська Л.Г. Історія української художньої культури. – Харків: ХДАК, 1999.
- 23.

Інформаційні ресурси

1. Е-бібліотека Мистецтвознавство
http://www.etnolog.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=1775&Itemid=440
2. Електронна бібліотека "Культура України" <http://elib.nplu.org/>
3. «Ізборник» — Історія України ІХ-ХVІІІ ст. Першоджерела та інтерпретації — проект електронної бібліотеки давньої української літератури.
<http://litopys.org.ua/>
4. <https://elearn.nubip.edu.ua/mod/page/view.php?id=57601>